

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobkyně O. K., proti žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 20. 9. 2010, č. j. OAM-495-3/SŘ-2010,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Návrh na přiznání odkladného účinku žaloby se zamítá.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Příkazem vydaným na místě dne 30. 6. 2010 udělila Policie České republiky, Služba cizinecké policie, Ředitelství služby cizinecké policie, Inspektorát cizinecké policie letiště Praha-Ruzyně, žalobkyni správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Dobu, po kterou nelze žalobkyni umožnit vstup na území, stanovila Policie na sedm let, a vyslovila, že se na žalobkyni nevztahuje důvod znemožňující vycestování. Žalobkyně svým podpisem stvrdila prohlášení, podle nějž souhlasí s tím, že příkaz se v důsledku podpisu stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím, uznává důvody vydání příkazu a souhlasí s uložením povinností uvedených ve výroku.

Žalobkyně podala proti příkazu odpor; ten však žalovaný zamítl jako nepřipustný. Nelze spatřovat vadu v tom, že v řízení nebyl přítomen tlumočník: žalobkyně výslovně prohlásila, že ovládá český jazyk slovem i písmem a že tlumočníka nežádá; totéž ostatně prohlásila již v předchozím řízení o správním vyhoštění v březnu 2009. Tvrzení, že žalobkyně nedostatečně porozuměla vedenému řízení, tedy nemá reálný podklad. Rovněž neobstojí námitka, podle níž nebyla žalobkyně řádně poučena o tom, že proti příkazu je možné podat do osmi dnů odpor. Žalobkyně byla seznámena s tím, že podepsáním prohlášení se příkaz stává pravomocným a

vykonatelným; v takové situaci se poučení o možnosti podat odpor jeví jako nadbytečné, neboť proti pravomocným rozhodnutím nelze podat řádný opravný prostředek.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobkyně namítla, že k úkonu správního orgánu nebyl přizván tlumočník (v takové situaci lze stěží považovat skutková zjištění za dostatečná); správní orgán přitom kladl žalobkyni otázky ve stresující situaci (po zadržení na letišti). Dále není zřejmé, že by o úkonu byl pořízen kontrolní protokol. Především však příkaz vydaný na místě neobsahoval poučení o opravném prostředku ve smyslu § 150 odst. 4 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.). Ze zákona neplyne, že by podpis účastníka pod prohlášením zbavoval správní orgán povinnosti poučit účastníka o opravném prostředku proti příkazu. Sám žalovaný ostatně uvedl: „*Uznáním důvodů se povinný vzdává práva na opravný prostředek, o čemž musí být výslovně poučen před vlastním prohlášením.*“ Tím žalovaný připustil vadu rozhodnutí prvního stupně, přesto však zamítl odpor jako nepřipustný. Nelze souhlasit s tím, že z formulace „*podepsáním tohoto prohlášení se příkaz stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím*“ je jasné, že proti tomuto rozhodnutí není odpor přípustný. I pokud by byly splněny podmínky pro užití příkazu na místě podle § 150 odst. 5 správního řádu, správní orgán to nemusel udělat: v tomto případě jde o institut krajně nešťastný. Kdyby žalobkyně opravdu dobře rozuměla všemu, na co byla tázána a co poté podepsala, lze jen stěží očekávat, že by neměla zájem na klasickém správním řízení a že by se vzdávala možnosti podat odpor.

Dále žalobkyně uvedla, že na území ČR dlouhodobě sdílela společnou domácnost s českým státním občanem, panem J. K., za nějž se provdala dne 13. 7. 2010 (během příkazního řízení se o tom bohužel nezminila, neboť průběh řízení byl pro ni stresující a bez tlumočníka dobře neporozuměla otázkám správního orgánu). Na žalobkyni proto bylo nutno pohlížet jako na rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 4 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., a není tedy zřejmé, jaký zájem měl stát na tom, aby vyhostil družku občana EU. Rozhodnutí o správním vyhoštění nelze vydat, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince (§ 119a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb.). Krom toho nelze vyhostit rodinného příslušníka občana Evropské unie, ledaže by ohrožoval bezpečnost státu, závažným způsobem narušoval veřejný pořádek nebo ohrožoval veřejné zdraví. Z úředního záznamu ze dne 30. 6. 2010 vyplývá, že žalobkyně není podle vlastního tvrzení osobou ve smyslu § 15a odst. 4 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., nicméně tento argument neobstojí s ohledem na okolnosti, za kterých byl záznam pořízen. Žalobkyně zřejmě rámcově rozuměla českému jazyku, ovšem stěží mohla znát právní výklad pojmů jako „*druh*“, „*družka*“ nebo „*osoba blízká*“ – podobně jako z pojmu „*pravomocné a vykonatelné rozhodnutí*“ nemohla sama dovodit, že proti takovému rozhodnutí není přípustný řádný opravný prostředek. Žalobkyně proto navrhla, aby rozhodnutí vydaná v obou stupních byla zrušena a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svých závěrech. Uvedl, že zákon umožňuje, aby vydání příkazu na místě bylo prvním a jediným úkonem v řízení; není tedy na místě uvažovat o „kontrolním protokolu podle zvláštního zákona“. Všeobecná námitka poukazující na stresující situaci, v níž se žalobkyně ocitla, sama o sobě nesvědčí o nezákonnosti napadeného rozhodnutí. To, že žalobkyně měla podle vlastního tvrzení zájem na vedení klasického řízení o správním vyhoštění, ze spisu nijak neplyne; stejně tak není ze spisu zřejmá okolnost, že žalobkyně byla rodinným příslušníkem občana ČR. Není pravda, že žalobkyně nemohla rozumět pojmům „rodinný příslušník“ či „osoba blízká“: i v předchozím řízení o vyhoštění byla schopna se k této otázce vyjádřit v českém jazyce. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Při jednání konaném dne 23. října 2013 žalovaný uvedl, že žalobou napadený příkaz na místě se stal bezpředmětným, neboť pozbyl platnosti v důsledku vydání nového rozhodnutí dne 14. listopadu 2011.

Žaloba není důvodná.

Soud má za to, že postačí odůvodnit zamítavý výrok žaloby jen velmi stručně – právě s ohledem na nové rozhodnutí ze dne 14. listopadu 2011. Poměry žalobkyně se již bezmála dva roky řídí tímto novým rozhodnutím, a není tedy příliš významné, jaký osud stihne rozhodnutí, které bylo v roce 2010 napadeno žalobou. Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ve výroku zmíněného nového rozhodnutí vyslovila, že novým rozhodnutím „se ruší platnost rozhodnutí o správním vyhoštění“ vydaného dne 30. června 2010. Nebylo tedy zrušeno rozhodnutí ze dne 30. června 2010 jako takové, ačkoli se tak správně mělo stát (viz § 122 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění od 1. ledna 2011: *Policie vydá na žádost cizince, který se po nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění stal občanem jiného členského státu Evropské unie, nové rozhodnutí 5d), kterým zruší rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud nehrozí nebezpečí, že by mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit veřejné zdraví. Obdobně policie postupuje v případě cizince, který se po pravomocném rozhodnutí o správním vyhoštění stal rodinným příslušníkem občana Evropské unie.*) Soud tedy hned na začátku upustil od úvah, zda správní orgán prvního stupně hodlal své nové rozhodnutí vydat s účinky *ex tunc*, nebo *ex nunc*, protože původní rozhodnutí nebylo novým rozhodnutím zrušeno – pouze byla „zrušena jeho platnost“ – a předmět řízení o žalobě tak zůstal zachován.

Podle § 150 odst. 1 správního řádu lze povinnost v řízení z moci úřední a ve sporném řízení lze uložit formou písemného příkazu. Příkaz může správní orgán vydat, považuje-li skutkové zjištění za dostatečné; vydání příkazu může být prvním úkonem v řízení. Podle § 150 odst. 2 může být jediným podkladem v řízení o vydání příkazu kontrolní protokol pořízený podle zvláštního zákona tímž správním orgánem, který je věcně a místně příslušný ke správnímu řízení navazujícímu na kontrolní zjišťování.

Není pochyb o tom, že správní orgán mohl ve věci rozhodnout příkazem: žalobkyně po zajištění potvrdila, že pobývá na území ČR více než tři roky bez víza, čehož lituje; potvrdila rovněž, že neexistuje žádný důvod, který by jí bránil v návratu do země původu, a že v ČR nemá žádné příbuzné ani osoby blízké. Odstavec 2 upravuje situaci, v níž lze příkaz vydat v návaznosti na protokol o kontrole; to ale neznamená, že podkladem každého příkazu musí být kontrolní protokol (a není zřejmé, proč by právě v situaci žalobkyně měl správní orgán vystupovat jako kontrolní orgán).

Podle § 150 odst. 3 správního řádu může ten, jemuž se povinnost ukládá, podat proti příkazu odpor ve lhůtě osmi dnů ode dne oznámení příkazu. Podle § 150 odst. 4 musí příkaz obsahovat poučení o tom, že je možné proti příkazu podat odpor a kde a kdy je možno tak učinit. Speciální ustanovení § 150 odst. 5 ovšem praví, že je-li účastník přítomen a plně uzná důvody vydání příkazu, považuje se stav věci za prokázaný a příkaz lze vydat na místě, pokud uloží povinnost k peněžitému plnění do výše 10 000 Kč nebo povinnost k nepeněžitému plnění, jež účastník může uskutečnit ihned na místě. Podepsáním prohlášení se příkaz stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. O této skutečnosti musí být účastník předem prokazatelně poučen.

Příkaz na místě vydaný v této věci obsahuje tento text:

„Prohlášení účastníka:

Po předchozím poučení, že podepsáním tohoto prohlášení se příkaz stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím, prohlašuji, že s tímto souhlasím, uznávám důvody vydání příkazu a souhlasím s uložením výše uvedených povinností.“

Pod tímto textem je žalobkyně podepsána. Dále následuje poučení:

„Podle ustanovení § 150 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, se podepsáním prohlášení příkaz stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.“

Za jmény a podpisy oprávněných úředních osob pak následuje text:

„Prohlašuji, že český jazyk ovládám slovem i písmem, tlumočnicka nežádám.“

Pod touto větou je opět vlastnoruční podpis žalobkyně.

Neobstojí tedy námitky, podle nichž žalobkyně nebyla řádně poučena o tom, co obnáší vydání příkazu na místě a k čemu se jeho podpisem zavazuje. Poučení přesně odpovídá textu obsaženému v § 150 odst. 5 správního řádu, takže správnímu orgánu není co vytknout. (Ostatně není zřejmé, proč by žalobkyně, která podle vlastního tvrzení ne zcela porozuměla pojmu „*pravomocné a vykonatelné rozhodnutí*“, měla naopak plně pochopit srovnatelně odborný pojem „*řádný opravný prostředek*“.)

Stejně tak mohl správní orgán stěží dospět k závěru, že žalobkyně ve skutečnosti rozumí úkonům v řízení a dotazům správního orgánu jen „*rámcově*“, pokud žalobkyně sama podepsala prohlášení, podle nějž češtinu ovládá a tlumočnicka nepotřebuje.

To, že na území ČR dlouhodobě žije se státním občanem ČR, kterého si vzápětí vzala za manžela, žalobkyně neuvedla ani nenaznačila; správní orgán tedy v takové situaci nemohl pochybit, pokud nijak nehodnotil citové vazby žalobkyně k osobám na území ČR.

Žalobkyně se svými žalobními námitkami neuspěla, a soud proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Dalším výrokem pak zamítl návrh na přiznání odkladného účinku, neboť žaloba proti rozhodnutí o správním vyhoštění má odkladný účinek ze zákona (§ 172 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, a nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému v řízení nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze 23. října 2013

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková